ANAV MERET (Azırlagan: Zeki Önsoy)

(not: Bu ikayeni balalıgımdan berli tuyaman. Eskişeyir'nin Şerepiye ya da Pevziye köylerinden birinde, akkaten bolgan bir adise. Amcam rametli (Cemil Kaçamak), bu ikayenin karamanlarını tanıy edi. İsimlerini de aytgan edi ama bir yaka not etmegemen. Tam yazmaga belsengende, internette ikayeni taptım. Zeki Önsoy yazgan. Beg de güzel yazgan. Ellerine savlık Zeki akay.)

Akayın birevi "Etmen rakı, Tatar'ın akkı" degen. Tora aytkan. Etni aşar, rakını içer, kiypine karar Tatar.

Vakti zamanında, mına bunday kop kop et aşanıp rakı içilgen bir Tatar köyünde, üç kart bir araga kelgende, içlerinden birevi "Akaylar, yaşlarımız bayagı boldu. Endi acge ketme vakti kelmedi mi?" dep ortaga bir laf aytgan. Anav birevleri "Emen ketiyik" demegenler. "Kısmet bolsa, bolur be!" dep kaçamak bir şiyler aytkanlar. Lafnı ortaga atgan soyu "Akaylar! Alımız vaktımız arüv, savlugumuz yerinde. Kuday'nın da emırı.Ta neçün savsaklamaga ograşasınız şo?" dep soraganda, pek ketimkâr bolmaganlardan birevi sonunda avzundan baklanı çıkargan:

"Tora aytasın ekem. Ketmesi de kolay, kelmesi de. Alımız da arüv, vaktımız da. İlle ve lâkin, kaytkan son, anav meretke tövbe etmek kerek de" degen.

"Meretke tövbe" lafın tuygaman, işler teran kıyışkan. Kel zaman, ket zaman, kunler kelip keçken. Bular, er rakı içip aygan son "Emen taşlasak da bolur be. Endi tövbe etsek de bolur be!" diy diy sonunda acıga ketmege belsengenler. Uzun etmiyik, muratlarına ergen, aciga ketip kelgenler.

Tabii, aramga da tövbe ta. Tövbesine tövbe de, bular köyde yaşagan kişiler. Em de köyün balaban akaylarından, acı efendilerinden. Kayda toy bar, başta bular şakırtuvlı. Eee! Tatar da armannı köterdimi tura mı? Er yakta toy. Em de Tatar toyu. Rakısız toy yok. Erkes aşay, içe. Bizimkiler sade aşay, içkenlerge karay. Halk kebapnı şaynay. Bostanın cuta, artından rakısın tarta, kiyplene de kiyplene. Olarga karap bizimkiler de tamşana ta.

Konakbaynın birevi, bularnın tamşanganın korüp, katlarına bargan. "Akaylar, sizge de birer kade ciberiyim mi?" degen. Acılardan birevi kızgan körünüp "Şaşmalay berme! Bizim acı bolganımızn bilmiysin mi?" dese de, bizim konakbay "Köpten berli içmiysiniz, sagıngansınızdır. Bir kadeden ne bolacak şo?" degende acılar birbirevine karagan. Konakbay da cuvurıp bularga rakını da, mezeni de cibergen. Aldlarına rakı kelgende dayanamaganlar ta. Bizim efendi akaylarga keyif, toyga da neşe kelgen. Kulüp, oynap anlata ekende, yatsı vaktı kelgen. Minareden ezan sesi tuyulgan. Ezan sesinen barabar içlerinden birevi "Bari namaznı taşlamayık. Barıp yatsını kılayık da keliyik" degen. Anav birevleri de tastiklegenler. Üçevi de camige ketip namazga turgan. Namazga turmasına turganlar da, içlerinden birevi secdege barganda birtta turalmagan. Katındaki arkadaşı, ekinci secdege barganda türtken "Tur, tur, ayıp bolayatır" dep. Catkan soyu "Maga boldu, ber Acı Ametke!" diy eken.

O MERET (Hazırlayan: Zeki Önsoy)

(not: Bu hikayeyi çocukluğumdan beri duyuyorum. Eskişehir'in Şerefiye ya da Fevziye köylerinden birinde, hakikaten olmuş bir olay. Amcam rahmetli (Cemil Kaçamak), bu hikayenin kahramanlarını tanıyordu. İsimlerini de söylemişti ama bir tarafa not etmemişim. Tam yazmaya niyetlenmişken, internette hikayeyi buldum. Zeki Önsoy yazmış. Çok da güzel yazmış. Ellerine sağlık Zeki akay.)

Adamın biri "Etle rakı, Tatar'ın hakkı" demiş. Doğru söylemiş. Eti yer, rakıyı içer, keyfine bakar Tatar.

Vakti zamanında, işte böyle çok çok et yenilip rakı içilen bir Tatar köyünde, üç ihtiyar bir araya gelince, içlerinden birisi "Ağalar, yaşlarımız bayağı oldu. Artık hacca gitme vakti gelmedi mi?" diye ortaya bir laf atmış. Ötekiler "Hemen gidelim." dememişler. "Kısmetse olur be!" deyip, kaçamak bir şeyler söylemişler. Lafı ortaya atan adam "Ağalar! Halimiz vaktimiz iyi. Sağlığımız yerinde. Allah'ın da emri. Daha niçin savsaklamaya uğraşıyorsunuz be?" diye sorunca, pek ketumkar olmayanlardan biri sonunda ağzından baklayı çıkarmış.

"Doğru söylüyorsun ağam. Gitmesi de kolay, gelmesi de. Halimiz de iyi, vaktimiz de. İlle ve lakin, döndükten sonra, o merete tövbe etmek lazım herhalde" demiş.

“Merete tövbe” lafını duyunca, işler biraz zorlaşmış. Gel zaman, git zaman, günler gelip geçmiş. Bunlar, her rakı içip ayıldıktan sonra “Hemen bıraksak da olur be. Artık tövbe etsek de olur be.” diye diye sonunda hacca gitmeye niyetlenmişler. Uzun etmeyelim, muratlarına ermiş, hacca gidip gelmişler.

Tabii, harama da tövbe herhalde. Tövbesine tövbe de, bunlar köyde yaşayan kişiler. Hem de köyün büyük adamlarından, hacı efendilerinden. Nerede düğün var, başta bunlar davetli. Eee! Tatar da harmanı kaldırdı mı, duruyor mu? Her tarafta düğün. Hem de Tatar düğünü. Rakısız düğün yok. Herkes yiyor, içiyor. Bizimkiler sadece yiyor, içenlere bakıyor. Halk kebabı çiğniyor, bostanı yutuyor, arkasından rakıyı çekiyor, keyifleniyor da keyifleniyor. Onlara bakıp bizimkiler de yalanıyor tabii.

Misafir ağırlayıcılardan birisi, bunların yalandığını görüp, yanlarına varmış. “Ağalar! Size de birer kadeh göndereyim mi?” demiş. Hacılardan birisi kızmış görünüp “Saçmalayıp durma! Bizim hacı olduğumuzu bilmiyor musun?”dese de, bizim misafir ağırlayıcı “Çoktan beri içmiyorsunuz, özlemişsinizdir. Bir kadehten ne olacak be?” deyince hacılar birbirine bakmış. Misafir ağırlayıcı da koşup bunlara rakıyı da, mezeyi de göndermiş. Önlerine rakı gelince, dayanamamışlar tabii. Bizim efendi ağalara keyif, düğüne de neşe gelmiş. Gülüp, oynayıp anlatırken, yatsı vakti gelmiş. Minareden ezan sesi duyulmuş. Ezan sesiyle beraber içlerinden birisi “Bari namazı bırakmayalım. Varıp, yatsıyı kılalım da gelelim.” demiş. Ötekiler de tasdiklemişler. Üçü de camiye gidip namaza durmuş. Namaza durmasına durmuşlar da, içlerinden birisi secdeye varınca, bir daha kalkamamış. Yanındaki arkadaşı, ikinci secdeye vardığında dürtmüş “Kalk, kalk, ayıp oluyor” diye. Yatan kişiyse “Bana oldu, ver Hacı Ahmet’e” diyormuş.

BİR ŞORAP BİLE (Annatgan: Güliy Kaşamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Bu ikayeni babaydan (Erecep Aksöz) tinnegen edim. Oga da bala ekende ya da caşlıgında amcası Zekerya Töral annatgan. O kayerden tuydu, bilmem. Ekevi de kopten rametli boldular. Babay 40 senedir Muttalıp caddesindeki mezarlıkta, amcababay da 60 senedir şimdi park bolgan Necatibey mezarlıgında catalar Eskişeyir’de. Kuday ramet iylesin! En az yüz senelik taa Kırım’dan ketirilgen bir ikaye.

Akayın biri ölüyatır ekende, cılaşgan ballarını katına şakırgan.

“Tınnanız meni” degen. “Sizge vasiyet etemen. Ölgende ayaklarıma şo eskirgen şoraplarnı kiydiriniz. Şoraplarımman kömülmek istiymen. Bir de bıyerde sizge bir mektup taşlayman. Ama kabristandan kaytganda, duva etgen son okuycaksınız.”

Uzun etmiyim. Akay ölgen. Cenazeni cuvganlar. Şoraplarnı ayagına kiysetgenler Namazdan son, mevtanı cıymak işin cılaşa cılaşa mezarlıkga aketgenler. Tam cenazeni mezarga salıp toprak atacak ekende, oca ependi kependen şoraplarnı körgen.

“Mınavı da ne eken bulay şu?” dep soragan.

Ballar babalarnın vasiyetini annatganlar. Oca itiraz etgen.

“Bolmaz. Güna! Şıgarınız şoraplarnı.”

Cematten bir kaş kişi şoraplarnı şıgarmak işin mezarga tüşgen. Akayın ulları da onnarnı toktatmak işin atlaganlar.

“Babayın vasiyeti bu. Şıgartmamız şoraplarnı”

Mezarın işinde ur tut bir boguşma başlagan. Onlarnı körgen cemat de aşuvlanıp, ballarnı mezardan tartıp algan, köteklep atganlar. Şoraplarnı şıgarıp, cenazeni cıyganlar.

Cara bere işindeki ballar, akşam üylerinde duvadan son, babalarnın mektubunu aşıp okuganlar.

“Ders alınız mından.” diy eken babaları mektupta. “Bir eski şorap bile aketamadım katımda”

BİR ÇORAP BİLE (Anlatan: Gülzade Kaçamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Bu hikayeyi babamdan (Recep Aksöz) dinlemiştim. Ona da çocukluğunda ya da gençliğinde amcası Zekeriya Töral anlatmış. O nereden duydu, bilmem. İkisi de çoktan rahmetli oldular. Babam 40 senedir Muttalıp caddesindeki mezarlıkta, amcababam da 60 senedir şimdi park olan Necatibey mezarlığında yatıyor Eskişehir'de. Allah rahmet eylesin! En az yüz senelik ta Kırım'dan getirilmiş bir hikaye.

Adamın biri ölürken, ağlaşan çocuklarını yanına çağırmış.

"Dinleyin beni" demiş. "Size vasiyet ediyorum. Ölünce ayaklarıma şu eskimiş çorapları giydirin. Çoraplarımla gömülmek istiyorum. Bir de burada size bir mektup bırakıyorum. Mezarlıktan dönünce, dua ettikten sonra okuyacaksınız."

Uzun etmeyeyim. Adam ölmüş. Cenazeyi yıkamışlar. Çoraplarını ayağına giydirmişler. Namazdan sonra, mevtayı defnetmek için ağlaşa ağlaşa mezarlığa götürmüşler. Tam cenazeyi mezara koyup toprak atacakken, hoca efendi kefenden çorapları görmüş.

"Bu da ne böyle?" diye sormuş.

Çocuklar babalarının vasiyetini anlatmışlar. Hoca itiraz etmiş.

"Olmaz. Günah! Çıkarın çorapları."

Cemaatten bir kaç kişi çorapları çıkarmak için mezara inmiş. Adamın oğulları da onları durdurmak için atlamışlar.

"Babamızın vasiyeti bu. Çıkarttırmayız çorapları"

Mezarın içinde kıran kırana bir boğuşma başlamış. Onları gören cemaat de öfkelenip, çocukları mezardan çekip almış, dövüp atmışlar. Çorapları çıkarıp, cenazeyi defnetmişler.

Yara bere işindeki çocuklar, akşam evlerinde duadan sonra, babalarının mektubunu açıp okumuşlar.

"Ders alın bundan" diyormuş. "Bir eski çorap bile götüremedim yanımda"

BİR SAĞA BİR MAĞA (Annatgan: Güliy Kaşamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Bu ikayeni de rametli Osman (Özbilir) amcay annatgan edi. Sen menden diyil, vaktında ondan toplaycak edin bu ikayelerni. Kitaplar toturur edin. Onun ikayelerinin alayı Kırım'da geşe edi. Men aklımda tutup da annatamayman. Yaşasa edi, şimdi yüz yaşından balaban bolacak edi ya. 25 sene bolgandır ta ölgeni. O ölgende men "Ay, pütün o ikayeler de onman mezarga ketti ya" dep oylagan edim. Kuday ramet iylesin!

Tatarın o sene eginleri beg bereketli bolgan. Bıydaylar celtirekende, kuvnaklı Tatar, tarlasının etrapında at sekirte, kamşısını şaklatıp;

"Kuday, erek tur. Közüne kamşı tiyer" dep cemkireken.

Birden sanki kök carılgan. Bir boran, bir cavun, bir caşın. Eginler cermen bir bola ekende, Tatar atından tüşüp, tizlerinin üstüne şökgen. Kamşısını atıp, kolların kökge aşgan.

"Tamam Kuday" degen. "Bir sağa, bir mağa bosun. Eginlerin yarısını taşla bari mağa."

BİR SANA BİR BANA (Anlatan: Gülzade Kaçamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Bu hikayeyi de rahmetli Osman (Özbilir) amca anlatmıştı. Sen benden değil, vaktinde ondan toplayacaktın bu hikayeleri Kitaplar doldururdun. Onun hikayelerinin tamamı Kırım'da geçiyordu. Ben aklımda tutup da anlatamıyorum. Yaşasaydı, şimdi yüz yaşından büyük olacaktı ya. 25 sene olmuştur herhalde öldüğü. O öldüğünde ben "Ay, bütün o hikayeler de onunla mezara gitti ya" diye düşünmüştüm. Allah rahmet eylesin!

Tatarın o sene ekinleri çok bereketli olmuş. Buğdaylar rüzgarda dalgalanırken, sevinçli Tatar tarlasının etrafında at koşturuyor, kamçısını sallayıp;

"Allah'ım uzak dur. Gözüne kamçı değer" diye haykırıyormuş.

Birden sanki gök yarılmış. Bir fırtına, bir yağmur, bir şimşek. Ekinler yerle bir olurken, Tatar atından inip, dizlerinin üstüne çökmüş. Kamçısını atıp, kollarını göğe açmış.

"Tamam Allah'ım" demiş. "Bir sana bir bana olsun. Ekinlerin yarısını bırak bari bana."

TIRNAVIŞ (Annatgan: Güliy Kaşamak, 13 Kasım 2009 sağat 21;30 - Lefkoşa)

Rametli Alil (Sezer) eniştiy annatgan edi. O vakıtlar az kulgen yok edik bu ikayeni seslegenimizde. Eniştiyin ölgeni de 26 sene bolgandır ya? Batur canı tuvgan edi o ölgende. Alla ramet iylesin.

Eskişer Alpu'nun Yellice koyünden Tatar İstanbul'ga ketip cerleşgen. Bir kaş cıl keşgen son, köyüne gezmege kelgen. Aradan keşgen cıllarda asrileşgen, allegımleşgen. Türükşe lap etmege başlagan. Köyde tuvganlarıman, tanışlarıman Tatarca konuşmay, bırevi Tatarca bir şiy sorasa da, Türükşe cevap bere eken. Kımevde bir de, o sorav soray eken. Şipşeni kösterip "Buna Tatarca ne diyorsunuz?", alma agaşın işaret etip "Bunun Tatarca adı var mı?" day kucur kucur soray eken. Colda bırden bir tırnavışın uşuna basgan. Tırnavışın tayagı "dank" dep mannayının şatına urgan.

"Ak" degen akay Tatarca. "Geşmişini kattigimin tırnavışı"

TIRMIK (Anlatan: Gülzade Kaşamak, 13 Kasım 2009 saat 21;30 - Lefkoşa)

Rahmetli Halil (Sezer) enişte anlatmıştı. O vakitler az gülmemiştik bu hikayeyi dinlediğimizde. Eniştemin öldüğü 26 sene olmuştur değil mi? Batur yeni doğmuştu o öldüğünde. Allah rahmet eylesin.

Eskişehir Alpu'nun Yellice köyünden Tatar İstanbul'a gidip yerleşmiş. Birkaç yıl geçtikten sonra, köyüne gezmeye gelmiş. Aradan geçen yıllarda asrileşmiş, ekabirleşmiş. Türkçe laf etmeye başlamış. Köyde doğmuşlarıyla (akrabalarıyla) tanışlarıyla (arkadaş ve komşularıyla) Tatarca konuşmuyor, birisi Tatarca bir şey sorsa da, Türkçe cevap veriyormuş. Kimide bir de, o soru soruyormuş. Civcivi gösterip "Buna Tatarca ne diyorsunuz?", elma ağacını işaret edip "Bunun Tatarca adı var mı?" gibi garip garip soruyormuş. Yolda birden bir tırmığın ucuna basmış. Tırmığın sopası "dank" diye alnının ortasına vurmuş.

"Ah" demiş adam Tatarca. "Geçmişini ne ettiğimin tırmığı"

MENİ TEPTİ ((Annatgan: Güliy Kaşamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Üyle vaktında üyge misapir kelgen. Üy saybı şaresiz yemekge davet etgen. Sıpraga oturganlar. Yemekte kaymaklı kırma bar eken. Bir tepsisini aşap pitirgenler. Üyün apakayı ekinci tepsini de sıprağa akelgen. Üysaybı, misapirnin aşavına karap, ekinci tepsinin de piteceginden korkgan.

"Meni tepti." dep, sıpradan tartılgan.

Misapirse;

“Maga da ayagını salladı ama tiymedi” dep aşamaga devam etgen.

BENİ TEPTİ ((Anlatan: Gülzade Kaçamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Öğle vaktinde eve misafir gelmiş. Ev sahibi çaresiz yemeğe davet etmiş. Sofraya oturmuşlar. Yemekte kaymaklı saraylı böreği varmış. Bir tepsisini yiyip bitirmişler. Evin hanımı ikinci tepsiyi de sofraya getirmiş. Evin sahibi, misafirin yiyişine bakıp, ikinci tepsinin de biteceğinden korkmuş.

“Beni tepti.” (bana yetti) deyip, sofradan çekilmiş.

Misafirse;

“Bana da ayağını salladı ama deymedi.” deyip, yemeye devam etmiş.

KOYANIN KARTBABASI (Annatgan: Güliy Kaşamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Amet akay atını septe, 10-11 yaşlarında ekende, rametli Kamil (Aksöz) abiyimden eşitgen edim. Mağa, “Gülzade, Türkiye’de Nasrettin ocaday bizim de Kırım’da Amet akayımız bar edi. Onun ikayelerin annatayım sağa” dep başlagan edi annatmaga. Beg kop Amet akay ikayesi annattı ama aklıma kemiy epsi. Aklıma kelgenlerni annatayım. Önce “Koyanın kartbabası”. “Koyan”, “tavşan” demek, bilesin.

Köyün birinde avcılar, tavda bir eşek urganlar. O köylü o küngeşi eşek körgen yok eken. Birevi “bu kiyik” degen. Anav birevi “Yok! Men kiyikni bilemen. Kiyik diyil bu. Başka bir şiy” degen. Kop bilgen bir soyu “Yav, ayuvga uşay bu” dese de, bir başkası oga itiraz etip, ceylan bolganını idda etgen. Esas mesele, urganları bu ayvanın etinin aşanıp aşanmaycagı. Epsinin korkgan şiyi, bu ayvanın domuz bolma iktimali eken. Domuz bomasa, köyge aketip aşaycaklar. Domuzsa, köyge taşımaycak, uyerde taşlaycaklar.

En son, birevinin esine kelgen. Köylerinde bir ependi akay konak bar. Amet akay. Bunu bilse bilse o bilir. İşlerinde en caşlarını köyge cibergenler. “Bar, Amet akaynı şakır emen mında. Beg müyim bir mesele bar dep ayt”

Caş, cuvurup köyge bargan. Amet akaynı tabıp “Tavda beg müyim bir mesele bar eken. Emen kemeni istediler.” degen. Başka bir şiy aytmagan. Amet akay da kızıkgan. Cel cepelek cuvurtup, tınış tınışga tavga barganlar. Bir de karasa, bir talay akay, ölü bir eşegin başında onu bekliy. Art artga soraganlar sorularnı. “Bu ayvan da ne bola şu? Eti aşanır mı?”

Amet akayın, ölü bir eşek işin ta köyden telaşman onu ketirmelerine canı sıkılgan. “Yav! Men de bundayın balabanını körgen yogedim ama, bu bolsa bolsa, koyanın kartbabasıdır. Aşanız ketsin.” degen.

TAVŞANIN DEDESİ (Anlatan: Gülzade Kaçamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Ahmet akay adını ilkönce, 10-11 yaşlarındayken, rahmetli Kamil abimden işitmiştim. Bana, “Gülzade, Türkiye’de Nasrettin hoca gibi, bizim de Kırım’da Ahmet akayımız vardı. Onun hikayelerini anlatayım sana” deyip, başlamıştı anlatmaya. Pek çok Ahmet akay hikayesi anlattı ama aklıma gelmiyor hepsi. Aklıma gelenleri anlatayım. Önce “Tavşanın dedesi”. “Koyan”, “tavşan” demek, biliyorsun.

Köyün birinde avcılar, dağda bir eşek vurmuşlar. O köylü, o güne kadar eşek görmemişmiş. Birisi “Bu geyik” demiş. Bir diğeri “Yok! Ben geyiği biliyorum. Geyik değil bu. Başka bir şey.” demiş. Çok bilmiş birisi “Yahu, ayıya benziyor bu.” dese de, bir başkası ona itiraz edip, ceylan olduğunu iddia etmiş. Esas mesele, vurdukları bu hayvanın etinin yenip yenmeyeceği. Hepsinin korktuğu şey, bu hayvanın domuz olma ihtimaliymiş. Domuz değilse, köye götürüp yiyecekler. Domuzsa, köye taşımayacak, orada bırakacaklar.

En sonunda, birinin aklına gelmiş. Köylerinde önde gelen bir misafir var. Ahmet akay. Bunu bilse bilse o bilir. İçlerinde en gençlerini köye göndermişler. “Git, Ahmet akayı al gel hemen buraya. Pek mühim bir mesele var diye söyle.”

Genç, koşup köye varmış. Ahmet akayı bulup “Dağda çok mühim bir mesele varmış. Hemen gelmeni istediler.” demiş. Başka bir şey söylememiş. Ahmet akay da heyecanlanmış. Rüzgar gibi koşturup, nefes nefese dağa varmışlar. Bir de bakmış, bir sürü adam, ölü bir eşeğin başında onu bekliyor. Art arda sormuşlar sorularını. “Bu hayvan da ne oluyor? Eti yenir mi?”

Ahmet akayın, ölü bir eşek için ta köyden telaşla onu getirmelerine canı sıkılmış. “Yahu! Ben de bu kadar büyüğünü görmemiştim ama, bu olsa olsa, tavşanın dedesidir. Yiyin gitsin.” demiş.

TAZ MOLLA AKAM (Anlatgan: Güliy Kaşamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

“Bu Amet akay ikayesini de Kamil abiyim annatgan edi. Türkiye’de “kel” diyler. Biz “taz” diymiz. Bıyerde “tazlak” demeni bileler de, neşin “taz” demiy ekenler ya?”

Köyün birinde bir kişke bala ölgen. Anası bakıra bakıra cılay eken.

"Al uyuklu balam! Al uyuklu balam!"

Balanın duvası işin beklegen Amet akay soray.

"Al uyugu bar mı edi?"

"Yok edi Amet akam. Ama babayı alacak edi."

Amet akay kıza.

"Al uyugu yoksa, cılama bulay. Güna!"

Apakay bu seper;

"Ne dep cılayım taz molla akam? Ne dep cılayım taz molla akam?"

dep cılamaga başlagan. Amet akay o küngeşi taz bolganını sarıgıman, kasketimen cıya eken.

"Tamam kelin" degen apagayga "Sen munavnı taşla. Bilgenindiy cılamaga başla."

KEL MOLLA AĞAM (Anlatan: Gülzade Kaçamak, 24 Mayıs 2002-İstanbul)

Bu Ahmet akay hikayesini de Kamil (Aksöz) abim anlatmıştı. Türkiye’de “kel” diyorlar. Biz “taz” diyoruz. Burada “dazlak” demeyi biliyorlar da, niçin “daz” demiyorlar acaba?

Köyün birinde bir küçük çocuk ölmüş. Annesi bağıra bağıra ağlıyormuş.

"Kırmızı patikli yavrum. Kırmızı patikli yavrum."

Çocuğun duası için bekleyen Ahmet akay soruyor.

"Kırmızı patiği var mıydı?"

"Yoktu Ahmet ağam. Ama babası alacaktı."

Ahmet akay kızıyor.

"Kırmızı patiği yoksa ağlama böyle. Günah"

Çocuğun annesi bu sefer

"Ne deyip ağlayayım kel molla ağam? Ne deyip ağlayayım kel molla ağam?"

diye ağlamaya başlamış. Ahmet akay o güne kadar kel olduğunu sarığıyla, kasketiyle saklıyormuş.

"Tamam gelin" demiş kadına "Sen bunu bırak. Bildiğin gibi ağlamaya başla."

SUVDA KARIŞGAN AYAKLAR (Anlatgan: Güliy Kaşamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Bu Amet akay ikayesi de Kamil abiyimden.

Beş altı Tatar suv kenarında paşalarnı sıvagan, ayaklarnı suvda sallap oynay eken. Işıknın suvda sınmasından, suvdakı ayaklarnı karıştırganlar. Kaysı ayagın kimin ekenini bilamaganlar. Uyerden geşgen birine aytıp, Amet akaynı şakırtganlar.

Amet akay kelgen. Kaysı ayaknın kime ayit bolganını bilamadıklarını aytıp, Amet akaydan yardım istegenler.

Amet akay uzun bir tayak algan koluna. Ayaklarga birer birer urmaga başlagan. Ayagına tayak tiygen kişi “Ay ayagım” dep ayagını suvdan tarta eken.

Amet akay da “Akaylar! Başka vakıt da yardım kerek bosa kaber etiniz. Tayaknı kapar kelirmen” dep ketgen.

SUDA KARIŞAN AYAKLAR (Anlatan Gülzade Kaçamak, , 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Beş altı Tatar, su kenarında paçaları sıvamış, ayaklarını suda sallayıp oynuyormuş. Işığın suda kırılmasından, sudaki ayaklarını karıştırmışlar. Hangi ayağın kimin olduğunu bilememişler. Oradan geçen birine söyleyip, Ahmet ağayı çağırtmışlar.

Ahmet ağa gelmiş. Hangi ayağın kime ait olduğunu bilemediklerini söyleyip, Ahmet ağadan yardım istemişler.

Ahmet ağa uzun bir sopa almış koluna. Ayaklara birer birer vurmaya başlamış. Ayağına sopa değen kişi “Ay ayağım” deyip ayağını sudan çekiyormuş.

Ahmet ağa da “Ağalar! Başka vakit de yardım gerek olursa haber edin. Sopayı kapar gelirim” deyip gitmiş.

BİR SARAN AKAY (Annatgan: Güliy Kaşamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Saran bir akayın ikayesini de Kamil abiyimden tuygan edim.

Saran akayın birisi bir tükanga bargan.

Ziytin tenekesinin katına bargan. Karagan, karagan;

“Aşadım parzet” degen.

Piynir tenekesinin katına bargan. Tamşangan, tamşangan;

“Aşadım parzet” degen.

Sonra, tükandan şıkgan. Kasabın aldına bargan.

Etlerge karagan. Calangan, calangan;

“Mınavlarnı da aşadım parzet.” degen.

O sırada pastırmalarnı körgen. Pastırmanı da beg süye eken. Başında tigilgen, tigilgen;

“Aşadım parzetmekmen bomaycak” degen. Dayanamagan algan.

BİR CİMRİ ADAM (Anlatan Gülzade Kaçamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Cimri bir adamın hikayesini de Kamil abimden duymuştum.

Cimri adamın birisi bir bakkala gitmiş.

Zeytin tenekesinin yanına varmış. Bakmış, bakmış.

“Yedim farzet” demiş.

Peynir tenekesinin yanına varmış. Ağzı sulanmış, sulanmış.

“Yedim farzet” demiş.

Sonra, bakkaldan çıkmış. Kasabın önüne varmış.

Etlere bakmış. Yalanmış, yalanmış.

“Bunları da yedim farzet” demiş.

O sırada pastırmaları görmüş. Pastırmayı da çok seviyormuş. Başında dikilmiş, dikilmiş.

“Yedim farzetmekle olmayacak” demiş. Dayanamamış almış.

KORKA EDİN ÖLMEKGE ((Anlatgan: Güliy Kaşamak, 26 Şubat 2010-İstanbul)

Biz bala ekende rametlik anay (Emiş Aksöz) beg annata edi bu ikayeni. Er kelgen kişige annata, onnar küle, men de korka edim, apakaynı aşaganlar dep. En az yigirmi seper tınnegemendir ta bu ikayeni.

Apakaynın bırevsi ölmekten beg korka eken. Apakay Amet bır de akayı bar eken. Akayın da katına alıp, memleket memleket mezarlıgı bolmagan köy kıdırmağa şıkganlar. Ta sonunda karaganların tapgan, mezarlıksız bır köy körüp beg kuvanganlar. Emen köyge cerleşgenler. Akayı sıyırlardan annaganı üşün köyde tuvarşılık yasamağa başlagan. Komşuları da beg arüv kişiler eken. Kelip kete, katnaşa ekenler. Apakay, lapından bıle korkganı üşün, ölümden iş söz aşmay, köyde neşin mezarlık bolmaganın komşularga soramay eken. Köyde de kımse ölümden söz etmiy eken. Pütün köy kalkı külüp oynay, aşap işe eken. Epsi de beg savlıklı körüne ekenler. Azrayilnin uvramaganı bir köy tapganları üşün de, apakay beg kuvnaklı eken. Kımevde bir komşuları balaban bir şömlekmen et akele ekenler. Künbatuvda akayı işten kelgende etni aşaylar, konu komşuga kayırduva ete ekenler.

Bir kün akayı işte ekende, komşuları apakayga oturmaga kelgenler. Aşap işip öşekleşip, kulüşe ekende apakay “Vay bukün başım bir avura ya” degen. Onun degenimen anav apakaylar bakrışmaga başlaganlar. “Vay mınavnın başı avura eken! Başı avura eken!” Emen köynün akayları uyerge cıyılgan. Apakaynı alıp özenbaşına aketip soyup parşalaganlar. Otnu tutandırıp, üstüne oşaklarnı kazanlarnı salgan, etin asganlar. Apakaynın kotünden bir parşa da balaban bir şömlekge salıp, üyüne aketip taşlaganlar.

Künbatuvda akayı işten üyge kelgen. Bir şömlek etni körgen ama seslense de apakayın tabamagan. Komşularga barıp soragan. Komşular “Apakayının başı avurganı işin kestik. Bizde adet bılay. Avurgan kişini soyup, alay kalk aşaymız. Onuştan bizim köyde mezarlık yok” degenler.

Akay şaresiz cılay cılay üyüne kaytgan. Şömlegin kapagın köterip karagan. Apakayından kalgan et parşasına karap aytgan;

“Korka edin ölmekge. Kotün kirgen şömlekge.”

KORKUYORDUN ÖLMEYE (Anlatan: Gülzade Kaçamak, 26 Şubat 2010-İstanbul)

Biz çocukken rahmetli annem (Emiş Aksöz) çok anlatıyordu bu hikayeyi. Her gelen kişiye anlatıyor, onlar gülüyor, ben de korkuyordum, kadını yemişler diye. En az yirmi sefer dinlemişimdir herhalde bu hikayeyi.

Kadının birisi ölmekten çok korkuyormuş. Kılıbık bir de kocası varmış. Kocasını da yanına alıp, memleket memleket mezarlığı olmayan köy aramaya çıkmışlar. En sonunda aradıklarını bulmuş, mezarlıksız bir köy görüp pek sevinmişler. Hemen köye yerleşmişler. Kocası sığırlardan anladığı için köyde sığırtmaçlık yapmaya başlamış. Komşuları da çok iyi kişilermiş. Gelip gidiyor, kaynaşıyorlarmış. Kadın, lafından bile korktuğu için, ölümden hiç söz açmıyor, köyde niçin mezarlık olmadığını komşulara sormuyormuş. Köyde de kimse ölümden söz etmiyormuş. Bütün köy halkı gülüp oynuyor, yiyip içiyormuş. Hepsi de çok sağlıklı görünüyorlarmış. Azrail’in uğramadığı bir köy buldukları için de, kadın pek sevinçliymiş. Kimide bir komşuları büyük bir çömlekle et getiriyorlarmış. Akşam kocası işten geldiğinde eti yiyorlar, konu komşuya hayırdua ediyorlarmış.

Bir gün kocası işteyken, komşuları kadına oturmaya gelmişler. Yiyip içip dedikodu yapıp, gülüşürken kadın “Vay bugün başım bir ağrıyor ya” demiş. Onun demesiyle öbür kadınlar bağrışmaya başlamışlar. “Vay bunun başı ağrıyormuş! Başı ağrıyormuş!” Hemen köyün erkekleri oraya toplaşmışlar. Kadını alıp pınarbaşına götürüp kesip parçalamışlar. Ateşi tutuşturup, üstüne sacayaklarını kazanları koyup, etini pişirmişler. Kadının götünden bir parça da büyük bir çömleğe koyup, evine götürüp bırakmışlar.

Akşam olunca kocası işten eve gelmiş. Bir çömlek eti görmüş ama seslense de karısını bulamamış. Komşulara varıp sormuş. Komşular “Karının başı ağrıdığı için kestik. Bizde adet böyle. Hasta olan kişiyi kesip, bütün halk yiyoruz. Onun için bizim köyde mezarlık yok.” demişler.

Adam çaresiz ağlaya ağlaya evine dönmüş. Çömleğin kapağını kaldırıp bakmış. Karısından kalan et parçasına bakıp söylemiş.

“Korkuyordun ölmeğe. Götün girmiş çömleğe”

YOLCU AVASI (Anlatgan: Güliy Kaşamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Mınav annatacagım ikayeni (atmış sene evel) caşlıgımda Ziynep aladan tinnegen edim. On sene boldu ölgeni Ziynep alanın. Ölgende doksan yaşında edi. Tuvganımız tuvul edi ama oga ala, rametli akayına da Musa dayı diy edik. Memleketten köylümüz ediler. Tuvganlarımızday yakın ediler bizge. Ayy! Epsi ketti de.

Bir üyge misapir kelgen. Bir kaş kün kalgan. Üysaybı sıkılgan. Misapiri ketsin dep karay eken. Üy saybı bir ara tışarga şıgıp kirgende misapir;

“Ava kaydiy?” dep soragan.

Üy saybı;

“Cava ese, yolcu avası” degen.

Misapir uyerli bolgan yok.

“Cavsa esse, üysaybı kaz kesse.” degen.

YOLCU HAVASI (Anlatan: Gülzade Kaçamak, 12 Nisan 2007-Lefkoşa)

Bu anlatacağım hikayeyi (altmış sene evvel) Zeynep haladan dinlemiştim. On sene oldu öldüğü Zeynep halanın. Öldüğünde doksan yaşındaydı. Akrabamız değildi ama ona hala, rahmetli kocasına da Musa dayı diyorduk. Memleketten köylümüzdüler. Akrabalarımız gibi yakındılar bize. Ayy! Hepsi gitti be.

Bir eve misafir gelmiş. Bir kaç gün kalmış. Evsahibi sıkılmış. Misafiri gittsin deyip bakıyormuş. Ev sahibi bir ara dışarıya çıkıp girdiğinde misafir;

"Hava nasıl?" diye sormuş.

Ev sahibi;

"Yağıyor esiyor, yolcu havası" demiş.

Misafir oralı olmamış.

"Yağsa esse, ev sahibi kaz kesse." demiş.

KAYSI KOMUTANIM (Annatgan: Turan Eren Yellice/Esence köyü – Eskişeyir)

(Not: Bu ikayeni, Yellice köyünde tükanşılık yasagan Turan akay 1972 senesinde annatgan edi. O vakıtlar bu ikayege beg külgen edik. Turan abiyin de rametli bolganı kop boldu. Alla ramet iylesin. Turan abiy! Anyakbette de kulakların şınnay mı eken?)

Yellice köyünden Tatar balası askerge ketgen. Askeriyenin işinde bir meyvalık bar eken. Meyvalıkta türlü cemiş agaşları bar eken. Bo agaşlarnın karavı işin, komutan işten anlagan köy ballarından birevin körevlendirmek istegen. Komutan sıraman askerlerni katına şakırıp, koluman agaşlarnı körsetip, ne agaşı bolganın soray eken. Eee! Köylü bolmak yetmiy. Agaştan annamak ta kereke ta. Agaşnın ne bolganın bilmegen, agaşga kaydiy karanacagın kaydan bilecek? Anav askerler agaşlardan birevin ne agaşı ekenin bilamaganlar.

Sıra bizim Tatar balasına kelgen. Komutannın kösterip soraganı agaşlarnı bilgen bizim bala. Komutan en sonda anav birevlernin bilamaganı agaşnı işaret etip soragan.

"Peki söyle bakalım. Bu ağaç ne ağacı?"

Bizim caş, komutanın kaysı agaşnı köstergenin köramagan. Eyecanlanıp, Türükşe yerine Tatarca soragan.

"Kaysı komutanım? Kaysı agaş?"

Komutan "Aferin oğlum" degen. "Bir tek sen bildin bu ağacın ne olduğunu. Meyvalık görevlisi sensin"

Agaş kaysı agaşı eken.

KAYSI KOMUTANIM (Anlatan: Turan Eren Yellice/Esence köyü – Eskişehir)

(Not: Bu hikayeyi, Yellice köyünde bakkalcılık yapan Turan abi 1972 senesinde anlatmıştı. O vakitler bu hikayeye çok gülmüştük. Turan abinin de rahmetli olduğu çok oldu. Allah rahmet eylesin. Turan abi! O tarafta da kulakların çınlıyor mu acaba?)

Yellice köyünden Tatar delikanlısı askere gitmiş. Askeriyenin içinde bir meyvalık varmış. Meyvalıkta türlü meyva ağaçları varmış. Bu ağaçların bakımı için, komutan işten anlayan köy çocuklarından birini görevlendirmek istemiş. Komutan sırayla askerleri yanına çağırıp, eliyle ağaçları gösterip, ne ağacı olduğunu soruyormuş. Eee! Köylü olmak yetmiyor. Ağaçtan anlamak da gerekiyor tabii. Ağacın ne olduğunu bilmeyen, ağaca nasıl bakılacağını nereden bilecek? Öbür askerler, ağaçlardan birinin ne ağacı olduğunu bilememişler.

Sıra bizim Tatar çocuğuna gelmiş. Komutanın gösterip sorduğu ağaçları bilmiş bizim çocuk. Komutan en sonunda ötekilerin bilemediği ağacı işaret edip sormuş.

“Peki söyle bakalım. Bu ağaç ne ağacı?”

Bizim genç, komutanın hangi ağacı gösterdiğini görememiş. Heyecanlanıp, Türkçe yerine Tatarca sormuş.

“Kaysı komutanım? Kaysı agaş?”

Yani “Hangisi komutanım? Hangi ağaç” demiş.

Komutan “Aferin oğlum” demiş. “Bir tek sen bildin bu ağacın ne olduğunu. Meyvalık görevlisi sensin”

Ağaş kaysı agacı imiş.

.

BARKILDAK (Azırlagan: Necdet Özen Rıpkiye-Aktepe köyü-Eskişeyir)

(Not: Aşadakı anlatılgan adisenin menim işin özel bir yeri bar. Yellice menim köyüm. Vali Şefkati beyge ketgen eyetnin sözcüsü kartbabam Osman bay (Kaçamak) eken. Romanya Mecdiye’den 1905’te kelgen Osman bay 1907’de rametli bolgan. Bu olaynın tariyi 1905 ya da 1906 bolsa kerek. Köynün Kocasuv katındaki yerinin atı Yedideğirmen ya da Tatarca aytuvunman Yeditirmen eken. Vali köyge tepede başka bir yer bergen. Köy bu yerge taşınganda valinin atın bergenler. Şefkatiye ya da Tatarca aytuvunman Şepkatiye. Köynün atı 1920’li cıllarda Yellice’ge aylandırılgan.1960’lı cıllarda atı kene deniştirildi. Esence boldu. Biz Yellice dep üyrengenimiz üşün, tilimiz aylanmadı bir türlü Esence’ge. Elan Yellice dep konuşamız özaramızda. Men bu ikayeni, 1989’da rametli bolgan amcam Cemil Kaçamak’tan ve eyettekı Sali Eren’in torunu, dayımın apakayı 2003’de rametli bolgan cengem Cumaziye Aksöz’den (Cumay cengemden) tinlep not algan edim. Cumay cengemin tuvganı Necdet akam bu ikayeni yazgan. Men bulay arüv anlatamaz edim. Kollarına, mıyına savlık Necdet akam.)

Köyüm Rıpkıye’din (Aktepe) kurulgan ceri Eskişehir-Alpu ovasındadır ama biraz coğardadır. Köyüme cuvuk Arapkuyusu da bizdiy Nogay Türkleri köyüdür. Bir de yarısı Nogay Türklerinden, anabir yarısı da Kırım Türklerinden bolgan Yellice (Esence) köyü bardır. **(Not: Necdet akam, şuga kıskaca Tatar köyleri dep aytsak, tağa kolay bolmaz mı edi?)** Menim nenem bu Yellice köyündendir. Cazdın künü arman ortalarına tuvra aranalarman biyday kaynatır, bunlardı üy töbege cayıp kurutkan sora, şuvallarga tolturup at arabaga cüklep, Alpu ovasından kuzey betinde bolgan Bozan kasabasına, tükletip bulgur yasatmaga aketir edik. Kişkene bala bolganımız üşün amcamdın uluman ekevmizdin kasına nenem miner, olay etip keter edik. Bu Alpu ovasından ortasından da Porsuk şayı menderesler çızıp ağar. Şimdiki Esence köyündün astından Porsuk köprüsünden geşip Bozan’ga taman ketiyatkanda, tüz ovada belli belirsiz curtluk bolup kalgan bir yerleşim ceri bar edi. Bu cerge cuvuklaşkanda nenem arabadı toktatır, gene belli belirsiz mezarga karap duva etken sora, bu tüzdeki curtlukka karap: “Mınavı bizim curtmuz, mınavı palenşediki” dep o zaman cerleskenlerdi aytar, ondan son columuzga keter edik.

Bu bulgur tükletme işi bir kaş cıl sürdü. Bunlardan birevinde neneme sorduk. Nüşün köydü biyerden köterdiler?

“Balam, biz Mecdiye’den (Romanya-Köstence) kelip biraz İstanbul’da kalgan son kelip biyerge cerlestik. Köyümüzdün atı o vakıtta Şepkatiye edi. Kıştın künü bu suv tasıp, köy de tüzlük cerde bolgan üşün köyümüzdü köbünşe suv basar edi, birde bataklık boltagan edi. Onon üşün bek köp kartman kişkene bala sıtmadan öletagan edi.” dedi. “Soradan ükümet köydü köterip şimdigi cerine tasıttı. Atın da Yelice saldılar.” dedi. “Ama bu suv baskanın şerge ketip devletke aytkanların sizge aytayım.” dep küldü. Bizde “ayt” dedik, onun külgenin körüp.

“Köydün kartları cıyılısıp konuştular. Bu bılay bolmayık. Ketip devletke aytayık, bizdi tasısınlar.” dediler. “Ama en aruv biyerdeki Türkşe’men kim aytar degende?” işlerinden üş kisi şıkkan. Bunlar o vakıtta trenge minip şerge barganlar. Dertlerin anlatmak üşün ükümet konağına şıkkanlar. Ava bek suvuk eken, tonganlar.

Balaban kisi onlardı kasına şakırgan ne tiliysiniz dep sorgan. Bizim köydü suv bastı, diyigine, işlerinden en aruv Türkşe aytayık kisi, aytayık Türkşe'di mıtıp;

"Siz biyerde cıllı cerde oturunuz, biz üyerde Barkıldak'tay caldaymız."

degen. Eralde o zamandın valisi bolayık, bilmiymen. "Bu amca ne diyor?" degende birevi tablıp, tuvrasın aytkan."

Bu köyümüz ondan son mu şimdiki cerine cerlestirildi, bilmiymen ama:

Bunu yazmamın nedeni, zorluklarla yaşamış, göçlerle kırılmış bir halkın yaşlısının o dönemde (Siz burada sıcak yerde otururken biz orada ördek gibi yüzüyoruz) diyebilmesidir.

Benim aklımda kalan babaannemin bize naklettiği kadarıdır. Gerçeği veya daha ayrıntısını bilenlerimiz varsa yazsınlar, memnun olurum.

Sav bolup, savlukman kalınız.

ÖRDEK (Hazırlayan: Necdet Özen Rıfkiye-Aktepe köyü-Eskişehir)

(Not: Aşağıda anlatılan hadisenin benim için özel bir yeri var. Yellice benim köyüm. Vali Şefkati beye giden heyetin sözcüsü büyük dedem Osman (Kaçamak) baymış. Romanya Mecidiye'den 1905'te gelen Osman bay 1907'de rahmetli olmuş. Bu olayın tarihi 1905 ya da 1906 olsa gerek. Köyün Porsuk nehri yanındaki yerinin adı Yedideğirmen ya da Tatarca söylenişiyle Yeditirmen imiş. Vali köye tepede başka bir yer vermiş. Köy bu yere taşınınca valinin adını vermişler. Şefkatiye ya da Tatarca söylenişiyle Şepkatiye. Köyün adı 1920'li yıllarda Yellice'ye dönüştürülmüş. 1960'lı yıllarda adı gene değiştirildi. Esence oldu. Biz Yellice diye öğrendiğimiz için, dilimiz dönmedi bir türlü Esence'ye. Halen Yellice diye konuşuyoruz kendi aramızda. Ben bu hikayeyi, 1989'da rahmetli olan amcam Cemil Kaçamak'tan ve heyetteki Salih Eren'in torunu, dayımın hanımı 2003'de rahmetli olan yengem Cumaziye Aksöz'den (Cumay yengemden) dinleyip not almıştım. Cumaziye yengemin akrabası Necdet abim bu hikayeyi yazmış. Ben böyle güzel anlatamazdım. Ellerine, beynine sağlık Necdet abim.)

Köyüm Rıfkıye'nin (Aktepe) kurulan yeri Eskişehir-Alpu ovasındadır ama biraz yukarıdadır. Köyüme yakın Arapkuyusu da bizim gibi Nogay Türkleri köyüdür. Bir de yarısı Nogay Türklerinden, diğer yarısı da Kırım Türklerinden olan Yellice (Esence) köyü vardır. **(Not: Necdet abi, şuna kısaca Tatar köyleri desek, daha kolay olmaz mıydı?)** Benim ninem bu Yellice köyündendir. Yazın günü harman ortalarına doğru büyük kazanlarda buğday kaynatır, bunları evin tepesine (çatıya) yayıp kuruttuktan sonra, çuvallara doldurup at arabasına yükleyip, Alpu ovasının kuzey tarafında olan Bozan kasabasına, kırdırıp bulgur yaptırmaya götürürdük. Küçük çocuk olduğumuz için amcamın oğluyla ikimizin yanına ninem biner, öyle giderdik. Bu Alpu ovasının ortasından da Porsuk çayı menderesler çizip akar. Şimdiki Esence köyünün altından Porsuk köprüsünden geçip Bozan'a doğru giderken, düz ovada belli belirsiz yurtluk olup kalmış bir yerleşim yeri vardı. Bu yere yaklaşınca ninem arabayı durdurur, gene belli belirsiz (bir) mezara bakıp dua ettikten sonra, bu düzlükteki yurtluğa bakıp: "Bu bizim yurdumuz, bu falancanınki" deyip o zaman yerleşenleri söyler, ondan sonra yolumuza giderdik.

Bu bulgur kırdırma işi bir kaç yıl sürdü. Bunlardan birinde nineme sorduk. "Niçin köyü buradan kaldırdılar?"

"Yavrum, biz Mecidiye'den (Romanya-Köstence) gelip biraz İstanbul'da kaldıktan sonra buraya yerleştik. Köyümüzün adı o vakitte Şefkatiye'ydi. Kış günü bu su taşıp, köy de düzlük yerde olduğu için, köyümüzü çoğu zaman su basardı. Bir de bataklık oluyordu. Onun için pek çok yaşlıyla küçük çocuk sıtmadan ölüyordu." dedi. "Sonradan hükümet köyü kaldırıp şimdiki yerine taşıttı. Adını da Yellice koydular." dedi. "Ama bu su basmasını şehre gidip devlete söylemelerini size anlatayım." diye güldü. Biz de "anlat" dedik, onun güldüğünü görünce.

"Köyün ihtiyarları toplaşıp konuştular. Bu böyle olmuyor. Gidip Devlete söyleyelim, bizi taşısınlar." dediler. "Ama en iyi buradaki Türkçeyle kim konuşur?" denince, içlerinden üç kişi çıkmış. Bunlar o vakitte trene binip şehir'e varmışlar. Dertlerini anlatmak için hükümet konağına çıkmışlar. Hava pek soğukmuş, üşümüşler.

Büyük kişi (vali) onları yanına çağırmış, ne istiyorsunuz diye sormuş. Bizim köyü su bastı diyeceğine, içlerinde en güzel Türkçe konuşan kişi, Türkçe söylemeyi unutup;

“Siz burada sıcak yerde oturun, biz orada ördek gibi yüzüyoruz.”

demiş. Herhalde o zamanın valisi olacak, bilmiyorum. “Bu amca ne diyor?” deyince birisi bulunup, doğrusunu söylemiş.

Bu köyümüz ondan sonra mı şimdiki yerine yerleştirildi, bilmiyorum ama:

Bunu yazmamın nedeni, zorluklarla yaşamış, göçlerle kırılmış bir halkın yaşlısının o dönemde (Siz burada sıcak yerde otururken biz orada ördek gibi yüzüyoruz) diyebilmesidir.

Benim aklımda kalan babaannemin bize naklettiği kadarıdır. Gerçeği veya daha ayrıntısını bilenlerimiz varsa yazsınlar, memnun olurum.

Sağ olup, sağlıkla kalın.